



رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

Igbo

إيجبو

الْوَسَائِلُ الْمُفِيدَةُ لِلْحَيَاةِ السَّعِيدَةِ

Ụzọ Ndi Bara Uru Maka Ndu Ọnụnụ



Nke

Shaykh Abdulrahman bin Nasir As-Sa'di
(Chukwu méré yá ébere)

الْوَسَائِلُ الْمُفِيدَةُ لِلْحَيَاةِ السَّعِيدَةِ

Ụzọ Ndị Bara Uru Maka Ndu Ọnụhụ

الشَّيْخُ عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ نَاصِرٍ السَّعْدِيُّ

رَحِمَهُ اللَّهُ

Nke

Shaykh Abdulrahman bin Nasir As-Sa'di
(Chukwu méré yá ébere)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Uzọ Ndi Bara Uru Maka Ndu Ọnụnụ Okwu Mmalite

Ekele diri Chineke, onye ekele zuru ekele diri Ya. Ana m ebụ ụgbọ na ọ dighi onye ọzọ ma ọ bughị Chineke, naanị Ya, ọ dighi onye ọzọ ha na Ya sokoro. Ana m ebukwa ụgbọ na Muhammad bụ ohu Ya na onye ozi Ya. Ka Chineke gozie ya ma gozie ezinulo ya na ndi na-eso ụzọ ya ma nye ya udo.

Nke ọzọ: Ihụ ume n'obi, nturundu ya, ọnụ ya, na mkpochapụ nke nchegbu na iru újụ ya, bụ ihe a na-achọ n'ebe onye ọ bụla nọ. Site na ya ka a na-enweta ndụ di mma, na-enwe ọnụ na obi uto zuru oke. Ihe kpatara nke a bụ ụfọdụ ihe metụtara okpukpe, ụfọdụ ihe ndi sitere n'okike, na ụfọdụ ihe omume. Ọ dighi onye ọzọ nwere ike ichikọta ihe ndi a niile ma ọ bughị ndi kwere ekwe n'ezie. Ma ndi ọzọ na-abughị ndi kwere ekwe, ọ bụ ezie na ha nwetara ụfọdụ n'ime ha n'otu ụzọ ma ọ bụ n'ihi otu ihe kpatara ya - nke ndi nwere uche n'etiti ha na-agbalisi ike inweta - otutu ụzọ bara uru kari, nke siri ike kari, nke mara mma kari n'ọnọdụ na nsonaazụ agafeela ha.

Ma, mụ ga-akọwakọta n'akwukwo ozi mụ a, ụfọdụ n'ime ihe ndi na-akpata ihe a kacha achosi ike, nke onye ọ bụla na-agba mbọ inweta.

N'ime ha, o nwere onye nwetara ọtụtụ n'ime ha, wee bie ndụ obi uto, ma bie ndụ dị mma. Ma n'ime ha, o nwere onye dara n'inweta ha niile, wee bie ndụ nhụju anya, ma bie ndụ nke ndị nwere nwute. N'ime ha kwa, o nwere onye nọ n'etiti etiti, dabere n'ihe e nyere ya n'aka. Na Chineke bụ Onye Na-enye Iga nke Ọma, Onye a na-arịọ maka enyemaka n'imeweta ihe ọma ọ bụla na ichupụ ihe ọjọọ ọ bụla.

Isi nke: Okwukwe na Ọrụ Ọma Dị Mma

Ihe kachasi mkpa na isi iyi nke ihe ndị a bụ okwukwe na omume ọma. Onye kacha elu n'eziokwu (chineke) kwuru si:

﴿مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنَّىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَوةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ (٩٧)

"Onye ọ bụla ruru ọrụ ọma, ma nwoke ma nwaanyi, ma ọ bụrụ na ọ bụ onye kwere ekwe n'ezie, anyị ga-enye ya ndụ dị mma ma kwuo ya ugwo ọrụ ya kacha mma n'ihe ọ bụla ọ na-arụ." [Sọọdu An-Nahl: 97] .

Onye kacha elu n'eziokwu(chineke) kọwaputara ma kwe nkwa na onye jikọtara okwukwe na omume ọma, na ọ ga-enwe ndụ dị mma n'ụwa a, na ugwo ọrụ dị mma n'ụwa a na n'ebe obibi ebighi ebi.

Ihe kpata nke a doro anya. N'ihia na ndị kwere ekwe n'ezie n'ebe Chineke nọ, n'okwukwe ziri ezi nke na-amiputa omume ọma nke na-emezigharị obi, omume, ụwa na ndị ga-anwu anwu, ha nwere

isi ihe na ntọala ndị ha si enweta ihe niile na-abịakwasị ha, ma ndị na-eweta ọñụ na obi ụtọ, ma ndị na-eweta nchegbu, nsogbu na mwute.

Ha na-anabata ihe ọñụ na ihe ndị na-enye obi ụtọ site n'ịnakwere ha, na-egosiputa ekele maka ha, na iji ha eme ihe bara uru. Ya mere, mgbe ha jiri ụtọ a mee ihe, nke a na-ewetara ha nnukwu obi ụtọ, na-enwe olile anya ịnọgide na-enwe ya na ngazi ya, na-enwe olile anya n'ugwọ ọrụ nke ndị na-ekele Chineke. Ndị a bụ ihe dị ukwuu nke karịrị amara na ugwo nke obi ụtọ ndị a bụ ihe ha rụputara.

Ha na-anata ihe ọjọọ, nsogbu, nchegbu na iru újú site n'iguzogide ihe ha nwere ike iguzogide, ibelata ihe ha nwere ike ibelata, na inwe ndidi dị mma n'ebe ihe ha na-enweghị ike igbochi ya nọ. Site na nke a, ha na-enweta ihe sitere na mmetụta nke ihe ọjọọ: site n'iguzogide bara uru, ahụmahụ na ume. Site na ndidi na ịtụ anya ugwọ ọrụ na ugwọ ọrụ, enwere nnukwu ihe ndị na-eme ka ihe ọjọọ daa, ma nwee obi ụtọ na ezigbo olile anya n'ọñọdụ ha, na-enwe olile anya n'amara Chineke na ugwọ ọrụ Ya. Dịka onye amuma ﷺ siri kọwaa nke a n'akụkọ ziri ezi, na ọ sịrị:

(عَجَبًا لِأَمْرِ الْمُؤْمِنِ، إِنَّ أَمْرَهُ كُلَّهُ خَيْرٌ، إِنْ أَصَابَتْهُ سَرَاءٌ شَكَرَ فَكَانَ خَيْرًا لَهُ، وَإِنْ أَصَابَتْهُ ضَرَاءٌ صَبَرَ فَكَانَ خَيْرًا لَهُ، وَلَيْسَ ذَلِكَ لِأَحَدٍ إِلَّا لِلْمُؤْمِنِ).

"The ijuanya n'amaghị ama n'ihe gbasara onye kwere ekwe n'ezie! Ihe niile na-eme ya bụ ihe ọma.

Ọ bụrụ na ihe ọma emee ya, ọ na-ekele Chineke, nke a na-abarakwaara ya uru. Ọ bụrụkwa na ihe ọjọọ emee ya, ọ na-enwe ndidi, nke a na-abarakwaara ya uru. Ma nke a abụghị maka onye ọ bụla ma e wezuga onye kwere ekwe n'ezie." Muslim kọrọ ya.

Onye-amụma ﷺ kọwara na uru na ụba onye kwere ekwe n'ezie na-enweta, na mkpụrụ nke ọrụ ya na-abawanye n'ihe niile na-abịakwasị ya, ma ọ bụ nke na-atọ ụtọ ma ọ bụ nke na-esighi ike. N'ihi nke a, ị ga-ahụ mmadụ abụọ ka ihe si n'ọnọdụ dị iche iche, ma ọ bụ nke ọma ma ọ bụ nke ọjọọ, na-abịakwasị ha, ma ha na-anabata ya n'ụzọ dị nnọọ iche. Nke a dabere n'otú okwukwe na omume ọma ha si dị iche. Onye a kọwara n'ụzọ abụọ a na-anata ihe ọma na ihe ọjọọ site n'ihe anyị kpọturụ n'elu: ekele na ndidi, na ihe ndị na-eso ha. Nke a na-ewetara ya ọñụ na obi ụtọ, mkpochapụ nke nchegbu na iru újú, obi erughị ala, na obi mgbakasị ahụ, na nhụsianya nke ndụ, ma nweta ndụ dị mma n'ụwa a. Ma onye nke ọzọ na-anabata ihe ọma na ọnọdụ nke mpako, ịñubiga mmanya ókè, na imebi ihe. Omume ya na-agbanwe, ọ na-anabatakwa ha otú anụmanụ si anabata ha n'anyaukwu na nchegbu. N'agbanyeghị nke ahụ, obi adighị ya mma, kama ọ na-agbagha n'ọtụtụ ụzọ. Ọ na-enwe nchegbu n'ihi egwu o nwere na ihe ndị ọ hụrụ n'anya ha ga-apụ, n'ihi ọtụtụ esemokwu na-ebilitekarị n'ihi ha, na n'ihi na mmadụ agaghị akwụsị n'ókè, kama ọ na-

achosi ike inweta ihe ndi ozo, nke nwere ike o gaghi adi. O burugodi na o chere na o nwetara ha, o ka na-enwe nchegbu n'ih i uzọ ndi ahụ e kwuru na mbu.

O na-anabatakwa ihe ojoo na nchegbu, ujo, egwu, na iwe. Ya mere, ajula ihe na-akpata ya nke nhusianya nke ndu, nke oria uche na nke ujo nwere ike bute ya n'onodu kachasi njo na nke na-akpata ujo; n'ih na o dighi olileanya ugwo oru o bula o natu anya ya, o nweghikwa ndidi o bula nwere ike kasie ya obi ma mee ka o di ya mfe.

Ihe a niile bu ihe a na-ahu anya site n'ahumahu. O buru na i tulere otu onye n'udi a ma were ya tonyere onodu di iche iche nke ndi mmadu, i ga-ahu odiche di ukwu n'etiti onye kwere ekwe n'ezie narukwa oru nke kwekoru n'okwukwe ya, na onye na-abugh i otu ahu. Nke a bu n'ih na okpukpe na-agba ume oke oke ume inwe afọ ojuju n'ih nke Chineke nyere, na n'ih o bula O nyere ndi ohu Ya n'amà na inu oku n'obi Ya di iche iche.

Onye kwere ekwe n'ezie, o buru na e nwee oria ma o bu ida ogbenye, ma o bu udi nsogbu o bula nke onye o bula nwere ike inwe, site n'okwukwe ya na afọ ojuju ya na obi utu ya n'ih Chineke kenye ya, obi ga-adi ya utu. O gaghi achọ n'obi ya ihe na-edeghi akwukwo maka ya. O na-ele anya na ndi no n'onodu ya ala, o nagh i ele anya na ndi ka ya mma. O nwere ike ibu na onu ya na obi utu ya na izu ike ya kariri nke onye nwetara ihe niile o choru n'ua

ma ọ bụrụ na e nyeghi ya afo ojuju.

Dikwa ka i ga-ahụ onye na-arughị ọrụ nke kwesiri ekwesị n'okwukwe, ọ bụrụ na o nwere ụkọ ma ọ bụ tufuo ụfọdụ n'ime ihe ndi ụwa, i ga-ahụ ya n'oke nhujuanya na nhụsianya.

Nke a bụ n'ihia na obi ya juputara n'igba ọsọ n'ihia onwunwa ụwa, na-enweghi afo ojuju, na-enweghi ntukwasị obi na nkewa nke Chineke. O na-ahapụ ihe o nwere, na-achọ ihe o nweghi, na-ebi ndụ n'enweghi obi uto ma ọ bụ inu oku n'obi. Nke a bụ ihe àmà doro anya nke mmetuta di iche nke okwukwe na-enwe n'obi mmadu, na otú e si ekewa ndi kwere ekwe na ndi na-ekweghi ekwe site n'uzo ha si ebi ndu na inagide nsogbu ha.

Ihe atu ozo: Mgbe ihe ndi na-akpata egwu mere, na ihe ndi na-ewute mmadu dakwasiri ya, i ga-ahụ onye nwere ezi okwukwe ka obi ya siri ike, obi ya di juu, ma nwee ike iji uche ya, okwu ya, na omume ya mee ihe o bua o nwere ike ime iji dozie nsogbu ahụ dakwasiri ya. O na-akwadebekwa onwe ya maka nsogbu ndi di otú ahụ. Ndi a bu onodu na-eme ka mmadu nwee obi iru ala ma mee ka obi sie ya ike.

Dikwa ka i ga-ahụ, onye na-enweghi okwukwe n'uzo di iche kpamkpam. Mgbe ujo na-atu ya, ako na uche ya na-ama jijiji, iru ala ya na-ama jijiji, echiche ya gbasasiri, ujo na egwu na-abata n'ime ya. Ujo na-esite n'ezí na nchegbu na-esite n'ime ya gbakotara, nke a na-enweghi ike ikowa n'uzo zuru ezu.

Uđi ndi a, o buru na ha enwetaghị ufođu ihe ndi sitere n'okike nke choro mgbatị ahụ siri ike, ike ha ga-ada, iru ala ha ga-ama jijiji. Nke a bu n'ih i enweghi okwukwe nke na-akwalite ndidi, karisịa n'oge ihe isi ike na onodu ndi na-akpata nchegbu na mwute.

Onye na-eme ihe oma na onye na-eme ihe ojoo, onye kwere ekwe na onye na-ekweghi ekwe, ha niile na-ekere okè n'inweta obi ike site n'imuta ihe, na n'ime mmuo ha nke na-ebelata ujo ma na-eme ka o di mfe. Ma, onye kwere ekwe n'ezie na-ahụ site n'ike okwukwe ya, ndidi ya, itukwasị obi ya na Chineke, na idabere na Ya, na itu anya ugwo oru Ya - ihe ndi na-eme ka obi ike ya dikwuo elu, na-ebelata mmetuta ujo na-atu ya, ma na-eme ka ihe isi ike di ya mfe, di ka Onye kacha elu kwuru:

﴿...إِنْ تَكُونُوا تَأْلَمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ كَمَا تَأْلَمُونَ وَتَرْجُونَ مِنَ اللَّهِ مَا لَا

يَرْجُونَ...﴾

"...O buru na unu na-afu ufu, ha na-afukwa ufu otu unu si afu ufu. Ma, unu na-atu anya ihe sitere n'aka Chineke nke ha na-adighi atu anya ya..." [Sođu An-Nisaa: 104]. Ha na-enweta enyemaka na nkwado puru iche sitere n'aka Chineke nke na-achusasị ujo niile. Onye kacha elu, n'eziokwu, kwuru:

﴿...وَأَصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ﴾

"Ma nwee ndidi, n'ezie, Chineke nonyere ndi na-enwe ndidi." [Sọḍu Al-Anfal: 46].

Ime ihe ọma nye ihe niile e kere eke site n'okwu na omume. N'ime ihe ndi na-ewepu nchegbu, iru ujú, na obi erughị ala, bu ime ihe ọma nye ihe niile e kere eke site n'okwu na omume, na udi oru ọma di iche iche. Ha niile bu ihe ọma na ebere, site na ha ka Chineke si egbochi onye na-eme ezi omume na onye na-eme ihe ojoo nchegbu na iru ujú dika o siri di. Ma, onye kwere ekwe n'ezie na-enweta akuku zuru oke na okè kasi mma, ma di iche n'ih i na ime ihe ọma ya sitere n'obi ocha na icho inweta ugwo oru n'aka Chineke.

Site na nke a, Chineke na-eme ka o diri ya mfe inye onyinye n'ih i olileanya o nwere n'ime ihe ọma, ma na-egbochi ihe ojoo ihu n'ih i idi ocha n'obi na itu anya ugwo oru n'aka Ya. Onye kachasi elu kwuru, si:

﴿لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّن نَّجْوَاهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ أُتِيَ غَاةَ مَرْضَاتٍ اللّٰهُ فَسَوْفَ يُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا﴾

Site na nke a, Chineke na-eme ka o diri ya mfe inye onyinye n'ih i olileanya o nwere n'ime ihe ọma, ma na-egbochi ihe ojoo ihu n'ih i idi ocha n'obi na itu anya ugwo oru n'aka Ya. Onye kachasi elu kwuru, si: [Sọḍu An-Nisaa: 114].

Onye kacha elu, n'eziokwu, kowara na ihe ndi a niile bu ihe ọma n'onye siri na ya puta, na ihe ọma na-eweta ihe ọma, ma na-egbochi ihe ojoo, na onye

kwere ekwe n'ezie na-achọ ugwo ọrụ n'aka Chineke, Chineke ga-enye ya ugwo ọrụ dị ukwu. N'ime nnukwu ugwo ọrụ ahụ bụ: mkpochapụ nke nchegbu, iru újù, nkụda mmụọ, na ihe ndị yiri ha.

Isi nke: Irusi Ọrụ ike n'Ọrụ Bara Uru ma ọ bụ Ọmụma Bara Uru

Otu n'ime ihe kpatara esi ewepu nchekasi nke sitere n'itụ uche ma ọ bụ iwe nke obi, bụ ime onwe onye ọrụ bara uru ma ọ bụ ọmụmụ ihe bara uru; n'ihì na nke ahụ na-eme ka obi ghara iche banyere ihe na-ewute ya ma ọ bụ na-eme ka obi ya na-eche nchegbu onwe ya. Ọ nwekwara ike ichefu n'ihì nke a, ihe ndị kpatara ya ita ahụhụ na nchegbu; obi ya wee maa jijiji n'ọhụ, ike ya wee bịa ọzọ. Nke a bụkwa ihe kpatara ahụ ndị kwere ekwe na ndị na-ekweghi ekwe na-enweta ọhụ. Ma, onye kwere ekwe n'ezie na-ahụ site n'okwukwe ya, ịdị ọcha n'obi ya, na ịchọ inweta ugwo ọrụ n'aka Chineke n'ọrụ ọ bụla n'ọmụma bara uru ọ na-amụ ma ọ bụ na-akuzi, yana n'ọrụ ọma ọ na-arụ. Ọ bụrụ na ọ bụ ofufe, ọ bụ ofufe. Ọ bụrụ na ọ bụ ọrụ uwa ma ọ bụ omume ọ bụla o jiri ebumnobi dị mma mee, na ebumnobi nke ịjị ya nyere aka n'irubere Chineke isi, nke a na-enwe mmetụta dị ike n'ichupụ nchegbu, iru újù, na mwute.

Ọtụtụ mmadụ, ndị nwere obi erughị ala na nhusianya na-adigide adigide, butere ọrịa dị iche iche, ọgwụgwọ ha kachasi mma bụ (ichezọ ihe

kpatara nsogbu na nchegbu ha, na itinye onwe ha n'orụ n'ime orụ ha di mkpa).

O kwesiri ibu na orụ mmadu na-arụ bu nke obi ya na-adị ya mma ma na-achosi ike, n'ihi na nke a na-akawanye mma iji nweta ebumnobi bara uru a choro, Chineke kacha amata.

Igbakota uche niile n'irusi orụ ike n'orụ nke ubochi a. N'ime ihe ndi na-ewepu nchegbu na obi erughị ala bu igbakota uche niile n'irusi orụ ike n'orụ nke ubochi a, na iwepu anya n'ichegbu onwe ya banyere odinihu, na iru ujú banyere oge gara aga. N'ihi nke a, Onye-amuma ﷺ rioro ka Chineke chebe ya puo n'ichegbu na iru ujú.

Iru ujú banyere ihe ndi gara aga nke a na-apughị iweghachi ma o bu mezie ihe o bula abaghị uru. Nchegbu nke na-ebilite n'ihi ujo n'odinihu nwere ike ikpata nsogbu. Ya mere, ohu Chineke kwesiri ibu nwa ubochi ya, na-agbakota ume na mbọ ya niile n'imeziwanye ubochi ya na oge ya ugbu a. N'ihi na igbakota obi niile na nke a na-eme ka o rucha orụ ya nke oma, ma na-eme ka ohu ahụ nwee kasi obi n'ichegbu na iru ujú. Onye-amuma ﷺ, mgbe o na-ekpe ekpere ma o bu na-eduzi umunna ya n'ekpere, o na-agba ume, tinyere irio enyemaka n'aka Chineke na inwe olileanya n'amara Ya, ka e nwee igba mbọ na inu oku n'obi n'ihu na ihe o na-ekpe ekpere ka e nweta na-emezu n'ezie. Ihapu ihe o bula nke na-akpata ihe ojoyo a na-achọ ichupu;

n'ihì na ariṛiṛo na-esonyere omume. Ya mere, ohu na-agbasi mbọ ike n'ihe ga-abara ya uru n'okpukpe na n'ụwa, na-ariṛokwa Onyenwe ya ka o nye ya ihe o chọrọ, ma na-ariṛo ya enyemaka maka nke ahụ, dika o kwuru ﷺ:

(اَحْرِضْ عَلَى مَا يَنْفَعُكَ وَاسْتَعِزْ بِاللّٰهِ وَلَا تَعْجِزْ، وَإِذَا أَصَابَكَ شَيْءٌ فَلَا تَقُلْ: لَوْ أَنِّي فَعَلْتُ كَذَا كَانَ كَذَا وَكَذَا، وَلَكِنْ قُلْ: قَدَّرَ اللّٰهُ وَمَا شَاءَ فَعَلَ، فَإِنَّ لَوْ تَفْتَحُ عَمَلَ الشَّيْطَانِ).

(Gbasie ike n'ihe ga-abara gi uru, riṛokwa Chineke enyemaka, ma ghara ike gwurū gi. O burū na ihe di njo emee gi, asikwala: 'O burū na m mere nke a, o gaara abụ nke a,' kama kwuo: 'Nke a bụ ihe Chineke kara aka, o bụ ihe O chọrọ ka o mee.' N'ihì na 'O burū na...' na-emepe ụzọ maka orū ekwensu.) Muslim kọrọ ya. Onye-amuma ﷺ jikọtara n'iwu inu oku n'obi n'ihe ndi bara uru n'onodu niile, na iriṛo enyemaka n'aka Chineke, na ighara ike gwurū onwe ya nke bụ umengwu na-emeru ahụ, yana ido onwe ya n'okpuru ihe ndi gara aga nke na-agabiga agabiga, na ihu mkpebi na oke nke Chineke.

Onye-amuma wee kee ihe niile n'uzo abuo: Nke mbu, ihe ndi ohu nwere ike igbalisi ike inweta ma o bu nweta ihe o nwere ike inweta, ma o bu gbochie ya ma o bu belata ya. N'akuku a, ohu na-egosiputa mbu ya niile ma na-ariṛo onye o na-eke ofufe enyemaka. Nke abuo, ihe ndi na-enweghi ike ime nke ahu. N'akuku a, ohu na-anabata ya n'obi iru ala,

na-enwe afọ ojuru, ma na-ekwere na ihe a bu uche Chineke. O doro anya na idebanye ukpuru a n'obi bu uzọ isi nweta obi uto na mkpochapu nchegbu na iru ujú.

Isi nke: Ina-ekwukari maka Chineke

Otu n'ime ihe kachasi ebute obi iru ala na ume onu bu ina-ekwukari maka Chineke. N'ezie, nke a nwere mmetuta di itunanya n'ime ka obi sie ike ma nwee ume onu, na iwepu nchegbu na iru ujú. Onye kachasi elu kwuru, si:

﴿...أَلَا يَذْكُرُ اللَّهُ تَظْمِينُ الْقُلُوبِ﴾

{"Cheta na! Site n'icheta Chineke ka obi na-enweta ume onu."} [Ar-Ra'd: 28]. N'ezie, icheta Chineke nwere mmetuta di ukwu n'inweta ihe a a na-achosi ike, n'ih i ukpuru puru ich e ya, na n'ih ihe ohu na-atu anya ya n'ugwo oru na ume onu ya.

Ikowaputa amara Chineke ndi a na-ahu anya na ndi zoro ezo. N'ikowa amara Chineke ndi a na-ahu anya na ndi zoro ezo, n'ih na imata ha na ikowa ha na-eme ka Chineke wepu nchegbu na iru ujú, ma na-akpali mmadu ime ekele nke bu okwa kachasi elu, obulagodi ma o buru na mmadu no n'onodu ida ogbenye ma o bu oria ma o bu udi nsogbu ozọ. N'ih na o buru na o jiri amara Chineke diiri ya - nke onu ogugu na-enweghi ike iguta onu - tonyere ihe ojoo dakwasiri ya, ihe ojoo ahụ agaghi erute n'oke nke amara ahụ.

Nke a bụ n'ihì na amara Chineke karịrị akarị ma na-adigide adigide, ebe ihe ojoo ahụ dị nta ma na-agafe ngwa ngwa. Itule amara dị otú a na-eme ka obi sie ike ma na-eme ka ekele dikwuo elu, na-eme ka mmadụ nwee obi uto na afọ ojuju n'agbanyeghi onodu o no na ya. Chineke kacha amata ihe kasi mma.

N'ezie, ihe ojoo na odachi ndi mmadụ, mgbe Chineke nwara onye ahụ ma o mezuo oru nke ndidi, afọ ojuju, na nrubeisi, idi arọ ha na-ebelata, nsogbu ha na-adiwanye mfe. Ohere nke ohu ahụ itụ anya ugwo oru na ugwo oru ya, na ife Chineke ofufe site n'iru oru nke ndidi na afọ ojuju, na-eme ka ihe ndi na-elu ilu di uto, nke na-atọ uto nke ugwo oru ha na-echefu ilu nke ndidi ha.

Ile anya n'ebe ndi no anya n'okpuru anyi, Otu n'ime ihe ndi kacha aba uru n'onodu a bu iji ihe Onye-amuma ﷺ tuziri anya na ya n'akuko ziri ezi, ebe o kwuru, si:

(انظُرُوا إِلَى مَنْ هُوَ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَلَا تَنْظُرُوا إِلَى مَنْ هُوَ فَوْقَكُمْ فَإِنَّهُ أَجْدَرُ أَنْ لَا تَزِدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ).

"Lere anya n'ebe ndi di n'okpuru unu, ma elela anya n'ebe ndi di n'elu unu, n'ihì na nke a bu uzọ kacha mma iji ghara ileli amara Chineke dijiri unu." Muslim koro ya. N'ezie, mmadụ, o buru na o tinye n'anya ya ukpuru a di oke mkpa, o ga-ahụ na o kariri

ọtụtụ ndị ọzọ e kere eke n'ahụ ike na ihe ndị metụtara ya, na n'ihe onwunwe na ihe ndị metụtara ya, n'agbanyeghi ọnọdụ ọ nọ na ya. Nke a ga-ewepụ ya obi erughi ala, nchegbu, na iru újù, ma mee ka obi uto ya na obi uto ya n'amara Chineke nke o kariri ndị ọzọ n'ihe o nwere na-abawanye.

Ma ọ bụla mmadụ na-atughari uche n'amara Chineke nke anya na-ahụ anya na nke zoro ezo, nke okpukpe na nke uwa, ọ ga-ahụ na Onyenwe ya enyela ya ihe oma ma gbochie ya ọtụtụ ihe ọjọọ. O doro anya na nke a na-ewepụ nchegbu na iru újù, ma na-ebute ọñụ na obi uto.

Isi nke: Inye Igbo Mgbọ n'Iwepụ Ihe Ndị Na-eweta Nchegbu na Ichota Ihe Ndị Na-eweta Obi Uto

Otu n'ime ihe ndị na-eweta obi uto na mkpochapụ nchegbu na iru újù bụ igbalisi ike iwepụ ihe ndị na-eweta nchegbu na icho ihe ndị na-eweta obi uto. Nke a na-eme site n'ichezo ihe ndị ọjọọ gara aga nke na-enweghi ike igbanwe, na imara na itinye uche na ha bụ ihe efu na nke na-abaghi uru, na nke ahụ bụ nzuzu na ara. Ya mere, ọ na-agbalisi ike igbochi obi ya ichagara ha echiche. N'otu ụzọ ahụ, ọ na-agbalisi ike igbochi obi ya inwe nchegbu banyere ihe ndị ga-abia n'odinihu, di ka ida ogbenye ma ọ bụ ụjọ ma ọ bụ ihe ọjọọ ndị ọzọ ọ na-eche n'echiche banyere odinihu ya. Onye ahụ maara na ihe ndị ga-abia n'odinihu bụ ihe a na-

amaghị nke oma nke ga-esi na ya pụta - ma ihe oma ma ihe ojoo, olile anya na nhujanya. Na na nke a di n'aka Onye Ochichi, Onye Amamihe, o bughị n'aka ndi ohu, ma e wezuga igbalisi ike inweta ihe oma ya na igbochi ihe ojoo ya. Onye ohu ahụ makwaara na o buru na o kwusi itinye uche ya n'obi erughị ala n'ihu odinihu nke ihe ya, ma tukwasi obi na Onyenwe ya imeziwanye ya, ma nwee obi iru ala na nke a, mgbe o mere nke a, obi ya ga-enwe ume oñu, onodu ya ga-adizi mma, nchegbu ya na obi erughị ala ya ga-apu.

Iji ariri na-ekpe ekpere. N'ime ihe ndi kacha aburu n'itule ihe ndi ga-eme n'odinihu bu iji ekpere a nke Onye-amuma ﷻ na-ekpeku:

(اللَّهُمَّ أَصْلِحْ لِي دِينِي الَّذِي هُوَ عَصَمَهُ أَمْرِي وَأَصْلِحْ لِي دُنْيَايَ الَّتِي فِيهَا مَعَاشِي، وَأَصْلِحْ لِي آخِرَتِي الَّتِي إِلَيْهَا مَعَادِي، وَاجْعَلْ الْحَيَاةَ زِيَادَةً لِي فِي كُلِّ خَيْرٍ، وَالْمَوْتَ رَاحَةً لِي مِنْ كُلِّ شَرٍّ).

"Chineke m, doziriere m okpukpe m nke bu ihe nchebe nke ihe m, mezienu m uwa m nke bu ebe obibi m, mezienu m uwa m nke na-aga n'ihu nke bu ebe nloghachi m. Mee ka ndu buru mmuba n'ihe oma o bula, ka onwu buru izu ike n'ihe ojoo o bula." Muslim koru ya. Ya na, okwu ya ozo:

(اللَّهُمَّ رَحْمَتَكَ أَرْجُو فَلَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ وَأَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ).

("Chineke m, ebere gi ka m na-atu anya, ya mere

ahapụla m n'aka onwe m ọbuna ntabi anya. Dozirie ihe niile di m, ọ dighi onye ọzọ ma ọ bughị Gị.") Abu Dawud dekọtara ya n'usoro ziri ezi. Ya mere, ọ buru na mmadu ejiri obi niile na ezi ebumnobi na-ekpe ekpere a nke na-eme ka ọdinihu ya n'okpukpe na n'ụwa di mma, ma na-agbakwa mbọ niile iji mezu nke ahụ, Chineke ga-emezu ihe ọ rịrọ ma tụọ anyanya, ma ruokwa ọrụ maka ya, ma mee ka nchegbu ya ghọọ ọñụ na obi uto.

Isi nke: Itule Ihe Kasi Njọ nke Ga-eme

N'ime ihe ndi kacha aba uru n'iwepu nchegbu na nsogbu mgbe ihe mberede dakwasiri mmadu, bu ka o gbalisie ike ibelata ha site n'itule ihe kasi njọ nke nwere ike ime, ma kwadebe onwe ya maka nke ahụ. Mgbe o mechara nke a, ka ọ gbalisie ike ibelata ihe ọ bula enwere ike ibelata dika o siri kwe omume. Site na nkwadobe a na igbasi mbọ ike a bara uru, nchegbu na iru ụjụ ya ga-apu, ma ọ ga-enwe ike itinye mbọ ahụ n'iweta uru na igbochi ihe ndi di njọ ọ na-enwe ike ime.

Ma ọ buru na ihe ndi na-akpata ụjọ, ihe ndi na-akpata ọri, na ihe ndi na-akpata ida ogbenye na enweghi ihe ọ bula ọ huru n'anya n'ime ihe di iche iche masiri ya dakwasiri ya, ka ọ nabata ha n'obi iru ala na ikwadebe onwe ya maka ha, ọbuna maka ihe kacha njọ nke nwere ike ime. N'ihia na ikwadebe onwe ya maka inagide ihe ọjọ na-eme ka ha di mfe ma wepu idi arọ ha, karisia ma ọ buru na o jiri onwe

ya mee ihe ọ bụla o nwere ike ime iji gbochie ha. N'ihia ya, a ga-ejikọta nkwadebe nke onwe ya na mbọ bara uru nke na-eme ka ọ ghara ichegbu onwe ya banyere ọdachi ndị ahụ, ma na-agbalịsi ike imeghachi ume ọhụrụ iji guzogide ihe ọjọọ, ya na idabere na Chineke na ntụkwasị obi dị mma na Ya. O doro anya na ihe ndị a nwere uru ha dị ukwu n'inweta obi uto na obi iru ala, tinyere ihe ohu ahụ na-atụ anya ya n'ugwo ọrụ ozugbo na n'odinihu. Nke a bụ ihe a na-ahụ anya ma nwalee, na ihe ndị mere n'aka ndị nwara ya dị otutu nke ukwu.

Isi nke: Ike Obi na Ighara Iwe na Mmetuta Uwa

Otu n'ime ọgwugwo kachasi mma maka ọrịa obi na-akpata nchekasi, ma ọ bụkwani maka ọrịa anụ ahụ, bụ inwe obi siri ike na ighara iwe ma ọ bụ iche echiche n'echiche ọjọọ na ụjọ ndị na-adighi adi. Iwe na mgbagwoju anya bụ n'ezie n'ime ihe ndị na-akpata mgbu. Onye ọ bụla na-atụ anya ihe ọjọọ ga-eme na ọnwụ nke ihe ọma, nke a ga-eme ka ọ daa n'ime nchegbu, iru ujú, ọrịa obi na nke anụ ahụ, na ndakpo nke mmuo nke nwere mmetuta ọjọọ ndi mmadu ahụwo otutu mmebi ya.

Itukwasị Obi n'aka Chineke, Ọ bụla mgbe obi tukwasiri Chineke obi, ma tukwasiri Ya obi, ma ọ dighi ekwe ka echiche efu na echiche ọjọọ na-achikwa ya, ma nwee ntukwasị obi na Chineke ma nwee olile anya n'amara Ya, a ga-achupu nchegbu

na iru újú n'ebe ọ nọ, ma wepuru ya otutu ọria nke anụ ahụ na nke obi, ma nweta ike obi, obi iru ala, na obi uto nke enweghi ike ikowa n'okwu.

Otutu ulo ogwu juputara na ndi ọria nke echiche efu na echiche ojoo, ma otutu ka ihe ndi a metutaworo obi nke otutu ndi siri ike, ma oli ma ndi na-esighi ike. Otutu ka ihe ndi a buteworo n'izuzu na ara. Onye a gbaputara agbaputa bu onye Chineke zoputara ma nye ya aka n'igbalisi ike ime onwe ya iji nweta ihe ndi na-aba uru na-eme ka obi sie ike, na-egbochi obi erughi ala. Onye kacha elu kwuru, si:

﴿...وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ...﴾

{..Onye o bula tukwasiri Chineke obi, o ga-ezu ya.} [Soḍu Aṭ-Talâq: 3]. Nke ahụ putara na O ga-ezu ya ihe niile metutara okpukpe ya na nke uwa ya.

Onye tukwasiri Chineke obi nwere obi siri ike, echiche efu anaghi emetuta ya, ihe omume ndi nakpasu iwe anaghi akpaghasi ya n'ihi na o maara na nke ahụ sitere n'adighi ike nke mmuo, na n'ujọ na egwu na-enweghi isi. O makwaara na Chineke ekwela nkwa na o ga-ezuru onye o bula tukwasiri Ya obi n'uzo zuru oke. Ya mere, o tukwasiri Chineke obi ma nwee obi iru ala na nkwa Ya, nchegbu na obi erughi ala ya na-apu, ihe isi ike ya na-agho idi mfe, iru ujú ya na-agho onu (irutu onu bu iru ujú), na ujo ya na-agho udo na nchebe.

Anyị na-ariọ Onye kacha elu ka O nye anyị ahụ ike na ịgazi anyị n'obi ike na nkwụsi ike, yana ịtụkwasi Ya obi n'uzọ zuru ezu, nke Chineke kwere nkwa inye ndị nwere ya ihe ọma niile, na ịgbochi ihe ojọọ na nsogbu ọ bụla (nsogbu putara mmebi).

Isi nke: Ịkwadebe Onwe Gị maka Ịnagide Ntupọ Ndị Ọzọ

N'okwu Onye-amụma ﷺ:

(لَا يَفْرَكُ مُؤْمِنٌ مُؤْمِنَةً إِنْ كَرِهَ مِنْهَا خُلُقًا رَضِيَ مِنْهَا خُلُقًا آخَرَ).

"Onye kwere ekwe n'ezie (nwoke) esila n'anya nwanyị kwere ekwe n'ezie n'ihị naanị otu àgwà ojọọ ọ kpọrọ asị n'ime àgwà ya, n'ihị na ọ ga-aburịrị otu àgwà ọma ọzọ n'ime ya n'anya." Muslim kọrọ ya.

Uru Abụọ Dị Oké Mkpá:

Uru Abụọ Dị Oke Mkpá: Otu n'ime ha bụ: Ntuziaka banyere otu esi emeso nwunye, onye ikwu, enyi, na onye ọ bụla nwere mmekọrịta na njikọ gị na ya. Na i kwesiri ịkwadebe onwe gị na ọ ga-aburịrị na o nwere ntupọ, mmejọ, ma ọ bụ ihe i kpọrọ asị n'ime ya. Mgbe i hụrụ nke ahụ, tūnyere ya na ihe ọ dị gị mkpa ma ọ bụ ihe i kwesiri ime maka ike nke njikọ na idobe ịhụnanya, site n'icheta ihe ọma dị n'ime ya, na ebumnobi puru iche na n'ozuzu. Site n'ileghara ihe ojọọ anya na ilebara ihe ọma anya, mmekọrịta na njikọ na-adigide, ma i na-enweta ahụ iru ala.

Uru nke abụọ: Ọ bụ mkpochapụ nke nchegbu na

obi erughị ala, na inogide na-enwe udo obi, na inogide na-arụ ọrụ dị mkpa na nke a na-achọsi ike, na inweta ume ọñụụ n'etiti ha abụọ. Onye ọ bụla na-anabataghị nduzi a nke Pilibuli (𐄂𐄂𐄂) tụtụ aro - kama, ọ na-eleba anya na mmejọ naani, ma na-ekpuchi anya n'ihe ọma - n'ezie, ọ ga-enwerịrị nchekasi, na ihe dị n'etiti ya na onye ọ bụla ọ na-emekọrịta ihe ga-ajuputa n'ochịchiri, ma otụtụ n'ime ọrụ dị mkpa nke ha abụọ kwesiri ichebe ga-ada n'iyi.

Otụtụ n'ime ndi nwere nnukwu ebumnobi na-akwadebe onwe ha n'oge odachi na ihe ndi na-akpasu iwe iji nwee ndidi na obi iru ala. Ma, n'ihe ndi na-adighi mkpa na nke di mfe, ha na-enwe nchegbu, na-emebi udo obi. Ihe kpatara nke a bu na ha kwadebere onwe ha maka nnukwu ihe, ma ha hapuru onwe ha n'ihe ndi di ntakiri, nke a na-emeru ha ma metuta izu ike ha. Ya mere, onye nwere ezi uche na-akwadebe onwe ya maka ma ihe ndi di ntakiri ma ndi buru ibu, ma na-ario Chineke enyemaka maka ha, na ka o ghara ihapu ya n'aka onwe ya obuna ntabi anya. Mgbe ahụ, ihe nta na-adiri ya mfe, dika nnukwu ihe siri di ya mfe. Ya na, o ga-anogide na-enwe obi iru ala, obi di juu, na nke zuru ike.

Isi nke: Ighara ihapu Onwe Gi n'Ihe Ndi Na-eweta Nchegbu

Onye nwere uche maara na ndu ya ziri ezi bu ndu obi utọ na obi iru ala, na o di mkpumkpụ nke

ukwuu. Ya mere, o kwesighi ime ka o di mkpumkpum karịa site n'ichegbu onwe ya na ihapu onwe ya n'ihie ndi na-ewute ya, n'ihie na nke ahụ megidere ndu ziri ezi. O na-echekwa ndu ya ka o ghara ịla n'iyi n'ihie nchegbu na ihie ndi na-ewute ya.

O dighi ihie di iche na nke a n'etiti onye na-eme ezi omume na onye na-eme ihie ojoo. Ma, onye kwere ekwe nwere ụgwù di ukwu n'ighota nkowa a, na oke bara uru ma ozugbo ma mgbe ebighi ebi.

Itunyere amara Chineke na ihie ojoo dakwasiri mmadu, O dikwa mkpa na mgbe ihie ojoo mere mmadu ma o bu o turu egwu ya, ka o tunyere amara ndi ozo o nwere, ma n'okpukpe ma n'ụwa, na ihie ojoo ahụ dakwasiri ya. Mgbe a na-atunyere ha, a ga-aghota na amara ndi di ya kariri nke ukwu, na ihie ojoo dakwasiri ya adichaghị mkpa.

N'otu ụzọ ahụ, o ga-atunyere ihie ojoo o na-atu egwu na o ga-eme ya, na otutu ohere nchekwa di na ya. O gaghị ekwe ka ohere di ntakiri merie otutu ohere siri ike. Site na nke a, nchegbu na egwu ya ga-apu.

O ga-atukwa ihie kachasi njo nke nwere ike ime ya, ma kwadebe onwe ya maka ya ma o buru na o mere. O ga-agbalisi ike igbochi ihie ndi na-emebeghi, na imezi ihie ndi meworo ma o bu ibelata ha.

Mmebi ndi mmadu diri ha onwe ha ma o buru na i naghị etinye onwe gi na ya. Otu n'ime ihie ndi bara uru bu ighota na mmegwara ndi mmadu na-emere

gi, karịsịa n'okwu ọjọọ, anaghị emerụ gi ahụ kama ọ na-emerụ onwe ha ahụ. Ma, ọ burụ na ị hapurụ ka o tinye gi n'obi, ma kwe ka ọ na-achikwa mmetụta uche gi, mgbe ahụ ka ọ ga-esi metụta gi dika o si metụta onwe ha ahụ. Ma, ọ burụ na ị leghara ya anya, ọ gaghi emetụta gi ma ọli.

Mee ka ndụ gi di mma site n'iche na echiche bara uru, ị ga-enweta obi iru ala n'ime gi. Maara na ndụ gi na-esote echiche gi. Ọ burụ na echiche gi bu maka ihe ga-abara gi uru n'okpukpe ma ọ bu n'ụwa, ndụ gi ga-adị mma ma dikwa uto. Ma ọ burụ na ọ bughị, ihe ga-adị njo.

Ị na-eme ihe ọ bula n'ihì naanị iji nweta mmasi Chineke, ọ bughị iji nweta otuto ma ọ bu nzaghachi sitere n'aka ndi mmadu. Otu n'ime ihe kachasi aba uru n'ichupu nchegbu bu ikwadebe onwe gi n'ighara icho ekele ma ọ bughị n'aka Chineke. Ya mere, mgbe ị meere onye nwere ikike ma ọ bu onye na-enweghi ikike ihe oma, mara na nke a bu mmekorita gi na Chineke. Ya mere, echegbula onwe gi maka ekele n'aka onye ahụ i meere ya ihe oma, dika Onye kacha elu siri kwuo banyere ufodu n'ime ndi ohu Ya puru iche:

﴿إِنَّمَا نُنْطَعِمُكُمْ لَوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكْرًا ۝﴾

"N'ezie, anyị na-enye gi nri naanị n'ihì ihu Chineke, anyị achoghị ugwo ọrụ ma ọ bu ekele ọ bula n'aka gi." [Sọdụ Al-Insan: 9].

Nke a na-esikwu ike n'ime omume gi n'ebe ezinulo na umu gi no, na n'ih ike nke njiko gi na ha. O bu la mgbe i kwadebere onwe gi n'iwepu ihe ojobo n'ebe ha no, i na-enwetazi ume onwu ma nwee ahụ iru ala.

N'ime ihe ndi na-ewetara ahụ iru ala bu inakwere agwa oma ma na-eme ha di ka ike mmuo na-akpali gi, na-azere imanye onwe gi nke na-ewetara gi nsogbu na njedebe na-akuda mmuo n'inweta agwa oma ahụ, ebe i na-eso uzọ gbagoro agbagoro. Nke a bu akuku nke amamihe.

I na-emegharikwa ihe ndi na-ewute gi ka ha ghoro ihe di ocha na utu. Site na nke a, i ga-abawanye n'ime idu utu nke ndu, ma ihe ndi na-ewute gi ga-apu.

Itinye Uche n'Ihe Bara Uru O Bughị Ihe Ndi Na-emeru Ahu. Tinye ihe ndi bara uru n'anya gi ma gbalisie ike imezu ha. Atula nti lee anya n'ihe ndi na-emeru ahụ; ka i wee nwee ike ichefu ihe ndi na-eweta nchegbu na iru uju. Were izu ike gi na mkpokota uche gi niile ruo oru ndi di mka.

Imechi ihe ngwa ngwa n'uzo doro anya. Otu n'ime ihe ndi bara uru bu imechi ihe ngwa ngwa n'uzo doro anya, na inwere ohere n'odinihu. N'ih na o buru na emechibeghi ihe, ihe ndi foduru n'oge gara aga ga-agbakota n'isi gi, ma tinyekwuo ihe ndi ozo na-abia, nke a ga-eme ka ha dikwuo aru. Ma o buru na emechiela ihe o bu la n'oge ya, i ga-eji ike

echiche na ike ọrụ na-ezu ihe ndị na-abia n'ọdinihu.

Ihazi Ihe Ndị Dị Mkpa na Idu Ndumodu. O kwesiri ka i horo n'ime oru ndi bara uru ihe kasi mkpa, ma ihe ndi ozo di mkpa. Mee ka ihe di icha n'etiti ihe mmuo gi na-achọ na ihe ochicho gi siri ike. N'ihi na ime ihe na-emegide ya na-eweta ike ogwugwu, ida mbà, na obi erughi ala. Jiri echiche ziri ezi na ndumodu nyere gi aka na nke a. N'ihi na onye o bu na-adu ndumodu anaghi akwa uta. Mutakwa ihe i choro ime nke oma. O bu ru na i hu na uru di, ma kpebisie ike, were tukwasị obi na Chineke, n'ihi na Chineke hu ru ndi tukwasiri Ya obi n'anya.

Ekele diri Chineke, Onye nwe uwa nile.

Ka Chineke gozie onye isi anyi Muhammad ma gozie ezinulo ya na ndi na-esozu ya ma nye ya udo.

الفهرس

Uzo Ndi Bara Uru Maka Ndu Onunụ	2
Okwu Mmalite	2
Isi nke: Okwukwe na Orụ Oma Di Mma.....	3
Isi nke: Irusi Orụ ike n'Orụ Bara Uru ma o bu Omuma Bara Uru.....	10
Isi nke: Ina-ekwukari maka Chineke	13
Isi nke: Inye Igbo Mgbọ n'Iwepu Ihe Ndi Na-eweta Nchegbu na Ichota Ihe Ndi Na-eweta Obi Uto	15
Isi nke: Itule Ihe Kasi Njo nke Ga-eme	17
Isi nke: Ike Obi na Ighara Iwe na Mmetuta Uwa...	18
Isi nke: Ikwadebe Onwe Gi maka Inagide Ntupo Ndi Ozo	20
Isi nke: Ighara ihapu Onwe Gi n'Ihe Ndi Na-eweta Nchegbu	21



ig21v2.1 - 23/07/2026



رسالة الحرمين

Message of The Two Holy Mosques

Guidance content for the visitors of the Holy Mosque and
the Prophet's Mosque in languages.

